

GUGiK odpowiada na pytania z wideokonferencji o nowelizacji PgiK

Kto pyta, nie błądzi

Obowiązująca od 31 lipca nowelizacja *PgiK* wprowadziła znaczne zmiany w funkcjonowaniu branży geodezyjnej w Polsce. Zagadnienia te przedstawione w formie pytań i odpowiedzi łatwiej przyswoić niż suche zapisy ustawy.

Przypomnijmy, że w zorganizowanej 31 lipca wideokonferencji poświęconej nowelizacji *Prawa geodezyjnego i kartograficznego* wzięło udział aż 1,8 tys. wykonawców prac oraz przedstawiciele Służby Geodezyjnej i Kartograficznej. Co zrozumiale, tylko niewielka część uczestników mogła osobiście zadać pytania dotyczące wchodzących w życie przepisów. Dlatego większość pytań przekazano pisemnie, a Główny Urząd Geodezji i Kartografii w ciągu kilku dni opublikował na stronie internetowej odpowiedź na 170 z nich. Poniżej wybraliśmy najciekawsze, naszym zdaniem, zagadnienia.

Czy umowy dzierżaw ujawnione dotychczas w EGiB powinny zostać wycofane? W jaki sposób?

Od 31 lipca 2020 r. nie ma podstaw prawnych do wykazywania w ewidencji gruntów i budynków nowych dzierżaw. Natomiast nie ma też podstaw do usuwania tych wpisów z baz danych, ponieważ dla dokumentów wystawianych na dzień przed 31 lipca 2020 r. takie informacje powinny być ujawniane.

Czy termin weryfikacji od 7 do 20 dni obowiązuje również dla prac zgłoszonych przed 31 lipca 2020 roku?

Zgodnie z przepisami ustawy z 16 kwietnia 2020 r. zmieniającej ustawę *PgiK* obsługa zgłoszeń rozpoczętych przed 31 lipca 2020 r. odbywać się będzie na zasadach dotychczasowych (art. 10 ust. 1 pkt 4 ustawy zmieniającej), więc wskazane w pytaniu terminy nie dotyczą prac zgłoszonych przed 31 lipca 2020 r.

Czy wcześniej zgłoszone i niezakończony prace geodezyjne (w 2019 roku i wcześniej) również ulegną zamknięciu po upływie roku od dnia wejścia w życie nowelizacji?

Nowe przepisy nie mają zastosowania do prac już zgłoszonych, ponieważ są one obsługiwane na podstawie dotychczasowych przepisów. Podstawa praw-

na takich działań jest zapisana w art. 10 ust. 1 pkt 4 ustawy o zmianie ustawy *PgiK* oraz niektórych innych ustaw [DzU z 2020 r. poz. 782].

Zgłoszenie wydzielenia 30-arowej działki z działki, która ma 25 ha – jaka zostanie zastosowana opłata? Za ile ha należy naliczyć opłatę?

Podstawą naliczenia opłaty jest powierzchnia obliczona na podstawie obszaru wskazanego przez wykonawcę w zgłoszeniu prac geodezyjnych. Należy mieć jednak na uwadze, że wykonawca otrzyma w ramach zgłoszenia tylko takie materiały, które będą dotyczyły wskazanego obszaru.

Czy operaty przyjęte do PZGiK przed wejściem w życie znówelizowanej ustawy mogą stanowić podstawę do wprowadzenia zmian w EGiB czynnością materialno-techniczną?

Od 31 lipca 2020 r. organ ma obowiązek aktualizować, w drodze czynności materialno-technicznej, informacje zawarte w ewidencji gruntów i budynków na podstawie dokumentacji geodezyjnej przyjętej do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego (art. 24 ust. 2b pkt 1 lit h ustawy *PgiK* [DzU z 2020 r. poz. 276 z późn. zm.]). Żaden przepis nie ogranicza stosowania wyżej przywołanej normy ze względu na moment, w którym nastąpiło przyjęcie dokumentacji geodezyjnej do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

Czy po 31 lipca geodeta może poświadczając klauzulą również mapy prawne?

Nie, geodeta nie może składać oświadczeń odnośnie do mapy do celów prawnych ani na podstawie ustawy Tarcza 4.0 (obowiązującej od 24 czerwca 2020 r.), ani na podstawie nowelizacji ustawy *PgiK* (obowiązującej od 31 lipca 2020 r.). Składanie oświadczeń jest możliwe tylko w przypadku geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej obiektów budowlanych i sporządzenia mapy do celów projektowych.

Czy klauzula (poświadczenie) będzie mogła być wykonana w kolorze czerwonym?

Przepisy nie określają koloru pieczętek. Dotyczy to w szczególności klauzul nadawanych przez organy Służby Geodezyjnej i Kartograficznej. Natomiast art. 12b ust. 5a znówelizowanej ustawy *PgiK* stanowi jedynie, że wykonawca prac geodezyjnych, który wykonał geodezyjną inwentaryzację powykonawczą obiektów budowlanych lub mapę do celów projektowych, może umieścić na dokumentach przeznaczonych dla podmiotu, na rzecz którego wykonał te prace, oświadczenie o uzyskaniu pozytywnego wyniku weryfikacji, które jest równoważne z klauzulą urzędową, o której mowa w art. 40 ust. 3g pkt 3. Zatem w świetle obowiązujących przepisów, oświadczenie to może być sporządzone w dowolnym kolorze.

Art. 43 ust. 3 ustawy Prawo budowlane mówi o tym, że obiekty ulegające zakryciu wymagające inwentaryzacji podlegają inwentaryzacji przed ich zakryciem. Dotychczas przy inwentaryzacji budynku z przyłączami (które w przypadku budynków mieszkalnych z reguły są już zasypane) wykonawca zgłaszał inwentaryzację obiektów budowlanych i aktualizację bazy GESUT i sporządzał z tego jeden operat. Czy po zmianie przepisów wykonawca będzie musiał zgłosić osobno inwentaryzację obiektów budowlanych dla budynku i osobno drugim zgłoszeniem aktualizację bazy GESUT dla przyłączy?

Cel prac, jakim jest geodezyjna inwentaryzacja powykonawcza obiektów budowlanych (art. 12 ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy *PgiK*), nie wymaga oddzielnych zgłoszeń prac dla inwentaryzacji budynku i jego przyłączy.

Co będzie podstawą wejścia na grunt prywatny przed zgłoszeniem roboty geodezyjnej, jeżeli nie będziemy posiadali tego zgłoszenia?

Podobnie jak dotychczas – art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z 17 maja 1989 r. *PgiK*. Przepis ustawy nigdy, tj. od 1989 r., nie uzależniał prawa wykonawcy prac geodezyjnych i kartograficznych do wstępu na grunt w trakcie wykonywania prac geodezyjnych od dokonania zgłoszenia.

Zgłoszenie jedynie przypominało w druku o stanie prawnym.

Geomatyka-Kraków, interpretując nowe prawo, uważa, że może być kilka zakresów (poligonów) pracy geodezyjnej. Przy zgłoszeniu pracy na portalu istnieje możliwość wkreślenia kilku zakresów (poligonów). Czy słusznie?

Zgodnie z pkt 1a załącznika do ustawy *Pgik* „zakres wykonywanych prac geodezyjnych określa się za pomocą zamkniętego poligonu (wielokąta), którego powierzchnia jest większa od zera”. W związku z tym brak jest możliwości wskazania kilku wielokątów. Jest to więc działanie niezgodne z prawem.

Czy można wcześniej przekazać inwestorowi mapy z geodezyjnej inwentaryzacji obiektów budowlanych do PINB, aby mógł odebrać budynek/sieć, czy trzeba czekać na przyjęcie do zasobu?

Inwentaryzacja powinna być wcześniej przyjęta do zasobu. Na podstawie art. 57 ust. 1 pkt 5 ustawy *Prawo budowlane* do zawiadomienia o zakończeniu budowy obiektu budowlanego lub wniosku o udzielenie pozwolenia na użytkowanie inwestor jest obowiązany dołączyć dokumentację geodezyjną zawierającą wyniki geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej, w tym mapę, o której mowa w art. 2 pkt 7b ustawy z 17 maja 1989 r. *Prawo geodezyjne i kartograficzne*. Natomiast ze wspomnianego art. 2 pkt 7b *Pgik* wynika, że geodezyjna inwentaryzacja powykonawcza obiektów budowlanych rozumiana jest jako wykonanie pomiarów sytuacyjnych i wysokościowych mających na celu zebranie aktualnych danych o przestrzennym rozmieszczeniu elementów zagospodarowania terenu objętego zamierzeniem budowlanym i sporządzenie dokumentacji geodezyjnej zawierającej wyniki tych pomiarów, w tym mapę opatrzoną, z uwzględnieniem art. 12c ust. 1 pkt 1, klauzulą urzędową, o której mowa w art. 40 ust. 3g pkt 3, stanowiącą potwierdzenie przyjęcia do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego zbiorów danych lub dokumentów, o których mowa w art. 12a ust. 1, w oparciu o które mapa ta została sporządzona, albo oświadczenie wykonawcy prac geodezyjnych o uzyskaniu pozytywnego wyniku weryfikacji.

Kiedy pojawi się rozporządzenie w sprawie EGIB?

Rozporządzenie ws. EGIB powinno być do końca 2020 r.

Nowelizacja prawa geodezyjnego przewiduje zniesienie opłaty za uwierzy-

telnienie dokumentów. Według mnie do prac wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie nowelizacji na wniosek strony uwierzytelnia się owe dokumenty za opłatą. Czy mam rację?

Nie ma obecnie podstaw prawnych do pobierania opłaty za uwierzytelnienie, ponieważ ustawa z 16 kwietnia 2020 r. o zmianie ustawy *Pgik* oraz niektórych innych ustaw [DzU z 2020 r. poz. 782], zwana dalej „ustawą zmieniającą”, zlikwidowała czynność uwierzytelniania. W konsekwencji od 31 lipca 2020 r. organ SGIK, do którego przekazane zostały wyniki zgłoszonych prac geodezyjnych opatruje bezpłatnie klauzulą urzędową dokumenty i materiały przeznaczone dla podmiotu, na rzecz którego wykonawca prac geodezyjnych wykonał prace geodezyjne (art. 12b ust. 5). Opatrzenie klauzulą następuje z chwilą przyjęcia wyników zgłoszonych prac geodezyjnych do zasobu. Stosownie jednak do art. 11 ustawy zmieniającej dokumenty opracowane na podstawie wykonanych prac geodezyjnych, których wyniki zostały przyjęte do zasobu przed 31 lipca 2020 i które mogły podlegać uwierzytelnieniu, mogą być nadal – na wniosek wykonawcy tych prac – po 31 lipca opatrywane klauzulą urzędową jako dokumenty i materiały przeznaczone dla podmiotu, na rzecz którego wykonawca prac geodezyjnych wykonał prace geodezyjne (art. 40 ust. 3g pkt 3), nie dłużej niż w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy zmieniającej. Za opatrzenie klauzulą urzędową w brzmieniu nowych przepisów organ SGIK nie pobiera opłaty.

Czy mapy z projektem podziału, które dostarczamy do wydania decyzji w urzędzie gminy, muszą być uwierzytelnione przez PODGiK, czy wystarczy podpis wykonawcy?

Mapy z projektem podziału dostarczane do gminy w celu wydania decyzji zatwierdzającej projekt podziału muszą być uwierzytelnione zgodnie z przepisami obowiązującymi do 30 lipca 2020 r. lub zawierać klauzulę, o której mowa w art. 40 ust. 3g pkt 3 ustawy *Pgik* obowiązującej od 31 lipca 2020 r.

Pytanie dotyczy wszystkich innych uwierzytelnianych przez organ opracowań niż mapy do celów projektowych i mapy z inwentaryzacji powykonawczej poświadczonych przez wykonawcę prac. Czy organ będzie miał obowiązek ich weryfikacji przed przystawieniem urzędowej pieczęci uwierzytelniającej dokument? Problem stanowi to, po czyjej stronie będzie odpowiedzialność za uwierzytelniony w ten sposób dokument.

Zgodnie z art. 12b ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy *Pgik* organ SGIK dokonuje przed przyjęciem do zasobu weryfikacji wyników wszystkich zgłoszonych prac geodezyjnych. Opatrzenie klauzulą następuje z chwilą przyjęcia wyników zgłoszonych prac geodezyjnych do zasobu (art. 12b ust. 5 *Pgik*). Ewentualne kwestie odpowiedzialności regulują przepisy kodeksu cywilnego.

Co oznacza numer protokołu weryfikacji? W rozporządzeniu nie sprecyzowano, czy to ma być kolejny numer w ramach zgłoszenia, czy numeracja bieżąca wszystkich wydanych protokołów np. w roku.

Przepisy tego nie przesądzą. Powiaty mają swobodę w numeracji protokołów.

Otrzymaliśmy dzisiaj informację z Miejskiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej, że „nowa opłata ryczałtowa obejmuje tylko materiały w postaci elektronicznej”. Proszę o odpowiedź, czy taka interpretacja jest zgodna z nowo wprowadzonymi przepisami.

W przypadku braku materiałów elektronicznych koszt sporządzenia kopii spoczywa na organie, wynika to wprost z ust. 1c załącznika do ustawy *Pgik*. „Opłaty, o których mowa w ust. 1a i 1b, obejmują koszty udostępniania materiałów zasobu za pomocą środków komunikacji elektronicznej lub przygotowania materiałów zasobu w formie wydruku, jeżeli materiały te nie są możliwe do udostępnienia za pomocą środków komunikacji elektronicznej”. Tak więc w przypadku braku materiałów w postaci elektronicznej nie ma podstaw do pobierania opłaty za sporządzane kopie materiałów zasobu, ponieważ koszt wszystkich materiałów zawarty jest w opłacie ryczałtowej wnoszonej przez wykonawcę przy zgłaszaniu pracy geodezyjnej.

Czy wszystkie protokoły graniczne geodeta może uwierzytelnić elektronicznie i przekazywać je w operacie elektronicznym (nawet te podpisane przez osoby, które przybyły na podstawie zawiadomienia na grunt)?

Tak, geodeta może poświadczać za zgodność z oryginałem sporządzone przez siebie kopie wszelkich dokumentów, w tym protokołów (art. 42 ust. 4 *Pgik*).

Czy będzie możliwe pobieranie z Geoportalu (np. ortofotomapy lub NMT) większej ilości sekcji jednocześnie przez wczytanie zakresu wektorowego lub podanie listy potrzebnych gości? Obecnie, jak zauważyliśmy, konieczne jest wskazanie każdego gościa

indywidualnie, co przy inwestycjach liniowych wymaga poświęcenia dużej ilości czasu na pozyskanie materiałów z Geoportalu.

Tak, będziemy rozwijali możliwości dotyczące pobierania danych.

Czy w opłacie ryczałtowej dla MdcP znajdują się również dane osobowe (wraz z adresami) wszystkich właścicieli nieruchomości znajdujących się w zakresie opracowania?

Organ udostępnia aktualne i archiwalne dane państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego niezbędne dla prawidłowego merytorycznie, sprawnego i optymalnego ekonomicznie wykonywania zadań przez wykonawców prac geodezyjnych. „Organ Służby Geodezyjnej i Kartograficznej, który otrzymał zgłoszenie prac, udostępnia kopie zbiorów danych lub innych materiałów państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, zwanych dalej materiałami zasobu, dotyczących danego zgłoszenia prac niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni roboczych od dnia otrzymania opłaty...” (art. 12 ust. 3). Materiały zasobu, co do zasady, mogą zawierać także dane osobowe, które mogą wystąpić w różnych rejestrach i materiałach zasobu np., takich jak ewidencja gruntów i budynków, ale także na szkicach, w notatkach z wywiadu terenowego czy protokołach. Otrzymane z zasobu dane są przetwarzane przez wykonawców prac geodezyjnych w zakresie niezbędnym do przygotowania i dokonania czynności geodezyjnych. Przepisy nie ograniczają zakresu udostępnianych danych z zasobu, a wykonawca prac geodezyjnych jest zobowiązany do przetwarzania danych osobowych zgodnie z przepisami RODO. Należy także mieć na względzie, że w toku obsługi zgłoszenia przekazywanie danych osobowych zawartych w dokumentach powstałych lub pozyskanych w wyniku wykonywania prac geodezyjnych odbywa się również w drugą stronę, tzn. od wykonawców prac geodezyjnych do organu SGiK.

W sprawie uprawnień geodezyjnych (najbliższe terminy), czy na egzaminie będą obowiązywały nowe przepisy? Na stronie GUGiK obowiązujące akty prawne są na dzień 30 stycznia 2020 r.

Na egzaminie będą obowiązywały akty wymienione na stronie www.gugik.gov.pl według stanu aktualności w dacie egzaminu.

Jeżeli operat będzie tylko w wersji elektronicznej, to co wykonawca powinien zrobić z oryginałami protokołów spisanych na gruncie (np. z ustalenia..., wznowienia..., przyjęcia granic...)?

Jeśli powstałe dokumenty są wykorzystywane w postępowaniach administracyjnych, to ich oryginały są dołączane do akt tych postępowań, a do operatu geodezyjnego dołącza się ich poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię. W pozostałych przypadkach oryginały powstałych dokumentów powinny być przekazane zamawiającemu, na zlecenie którego wykonywana była praca geodezyjna (art. 734 i 740 kodeksu cywilnego).

Co ma zrobić weryfikator po wejściu nowych standardów, jeśli dostanie w operacie mapę wynikową? Odrzucić dokument, argumentując nowymi standardami, czy zweryfikować i przyjąć

do zasobu? Pytanie kieruję z uwagi na prawdopodobne przyzwyczajenie geodetów i chęć sprawdzenia swojej pracy.

Jeśli włączenie mapy tzw. wynikowej nie będzie wymagane w operacie, to nie będzie podlegała weryfikacji, a jeśli będzie wymagane w operacie, to będzie też podlegała weryfikacji.

Jaki jest czas przebudowania GML?

Przez przebudowanie GML rozumiemy przygotowanie nowych schematów, co powinno być zrealizowane w ciągu roku.

Geodeta zgłasza podział jednej działki. Czy w ramach zgłoszenia uzupełniającego może po jakimś czasie dopisać działkę sąsiednią do pierwotnego podziału? Czy musi złożyć osobne zgłoszenie? Jest to obszar bezpośrednio przyległy, ale nadmieniam, że jeden podział nie wynika bezpośrednio z drugiego.

Jeżeli pierwotne zgłoszenie nie zostało zakończone, potrzebne będzie zgłoszenie uzupełniające, w którym jako powód zgłoszenia uzupełniającego należy wskazać – zgłoszenie prac dodatkowych

dotyczących „zwiększenia obszaru objętego tym zgłoszeniem o obszar bezpośrednio do niego przyległy” (art. 12 ust. 2c pkt 1 *Pgik*).

Co w przypadku, gdy wykonawca spóźni się z poprawą operatu i prace zostaną zaniechane (art. 12b pkt 7c)? W celu zakończenia zlecenia konieczne będzie ponowne zgłoszenie tych prac. Art. 12 ust. 1a stanowi, że można wykonać pracę 5 dni przed zgłoszeniem prac. Przy ponownym zgłoszeniu dochowanie tego terminu jest mało realne w przypadku pomiaru podziemnych sieci uzbrojenia terenu, bo są one po prostu zasypane. Jak traktować taką sytuację, gdy pomiar dołączony do opracowania jest wykonany o wiele wcześniej niż zgłoszenie? Ale wynika to z poprzedniego zaniechania pracy w trybie art. 12b. Jak przekazywać do zasobu wyniki pomiarów z inwestycji, które trwają dłużej niż 2 lata – duże inwestycje infrastrukturalne itp.

W art. 12b ust. 7c ustawy *Pgik* mowa jest o sytuacji, w której organ Służby Geodezyjnej szczególnie uzasadnionych przypadkach, na wniosek wykonawcy prac geodezyjnych, może przywrócić termin na przekazanie poprawionych wyników zgłoszonych prac geodezyjnych mimo upływu w tym zakresie terminu 3 miesięcy, o którym mowa

w art. 12b ust. 7a ustawy. W przypadku braku przesłanek do podjęcia przez organ decyzji o zasadności przywrócenia tego terminu, prace te uznaje się za zaniechane, a ponowne ich podjęcie, wiąże się z dokonaniem nowego zgłoszenia prac (art. 12b ust. 7b). Oczywiście nie dotyczy to sytuacji, w której to wyniki zgłoszonych uprzednio prac geodezyjnych są przedmiotem poprawy w związku z otrzymaniem negatywnego protokołu weryfikacji. W przypadku wieloletnich inwestycji na podstawie art. 12 ust. 2c pkt 2 ustawy *Pgik* istnieje możliwość złożenia wniosku o przedłużenie terminu na przekazanie przedmiotowych wyników. W standardowej sytuacji, związanej jedynie z przedłużającym się procesem realizacji pracy, przedłużenie terminu jest dopuszczalne zawsze. Natomiast w sytuacjach, kiedy wykonawca, przedłużając termin, chce skorzystać z częściowego przekazywania wyników prac wynikających z art. 12a ust. 1a ustawy *Pgik*, należy to uzgodnić z organem.

Opracowanie redakcji na podstawie materiałów GUGiK